

Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie ma 170 lat

2024-09-16

Do 3 listopada w Pałacu Sztuki przy placu Szczepańskim można oglądać wystawę przygotowaną z okazji 170 rocznicy powstania Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie. W zbiorach TPSP znajdują się między innymi prace Jacka Malczewskiego, Józefa Mehoffera, Leona Wyczółkowskiego, Stanisława Wyspiańskiego, Stanisława Kamockiego, Stanisława Radziejewskiego, Stanisława Grotta i Konstantego Laszczki.

Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie powstało w 1854 roku, jako pierwsza tego typu instytucja na ziemiach polskich. Inicjatorem jego powołania był Walery Wielogłowski, który stanął na czele komitetu założycielskiego i opracował szkic statutu, na którym Towarzystwo miało oprzeć swoją działalność. Posiedzenie inauguracyjne Towarzystwa odbyło się 21 stycznia 1854 roku w gmachu Szkoły Technicznej przy ul. Gołębiej 22, a przewodniczył mu Ambroży Grabowski. Przyjęto na nim statut, wcześniej zatwierdzony przez władze w Wiedniu i wybrano członków pierwszej dyrekcji z Władysławem Sanguszką jako prezesem, Henrykiem Wodzickim jako wiceprezesem i Walerym Wielogłowskim jako sekretarzem.

Zasady funkcjonowania Towarzystwa i jego struktura organizacyjna skonstruowane zostały w nawiązaniu do wzorów analogicznych instytucji zagranicznych. Zasadniczym celem, jaki sobie postawiło, było budzenie i szerzenie zamiłowania do sztuk pięknych w kraju oraz moralne i materialne wspieranie artystów polskich. Do realizacji tak szeroko zakreślonych zadań służyły różnorodne inicjatywy, spośród których najważniejszą była organizacja wystaw nieustających. Dawały one artystom, zwłaszcza Polakom z Galicji i z Królestwa, możliwość prezentowania swojego dorobku przed rodzimą publicznością, zaś publiczności tej zapewniały przegląd sił współczesnego malarstwa. Sale TPSP, przez wiele lat jedynej instytucji wystawienniczej w Krakowie, stały się miejscem debiutów najwybitniejszych artystów polskich m.in. Jana Matejki, Juliana Fałata, Włodzimierza Tetmajera, Stanisława Wyspiańskiego, Józefa Mehoffera, Jacka Malczewskiego i innych.

Początkowo w zakres zadań statutowych TPSP wchodziło także tworzenie zbiorów własnych, obejmujących dzieła sztuki, na których by smak ogólny mógł się wykształcić, zamiłowanie sztuki wzrastać i krytyka zdrowa a sprawiedliwa wyrabiać się dała. Załączkiem tych zbiorów miała stać się „Galeria im. Dąbskich”, oddana Towarzystwu w depozyt na czas nieograniczony przez członka Dyrekcji Władysława Dąbskiego. Obok 200 obrazów wchodzących w skład tej kolekcji, Towarzystwo posiadało również kilka innych, uzyskanych drogą darowizny lub nabytych w oparciu o środki kumulowane w ramach funduszu dzieł pomnikowej treści. Do dnia dzisiejszego kolekcja dzieł sztuki TPSP powiększyła się znacząco zarówno pod względem unikalności i wartości muzealnej jej obiektów jak i ilości posiadanych prac.

Skarby TPSP można oglądać oglądając wystawy z cyklu: „Z kolekcji Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie”, podczas których będą prezentowane prace m.in. Jacka Malczewskiego, Józefa Mehoffera, Leona Wyczółkowskiego, Stanisława Wyspiańskiego, Stanisława Kamockiego, Stanisława Radziejewskiego, Stanisława Grotta, Konstantego Laszczki i wielu innych.

Projekt jest współfinansowany ze środków miasta Krakowa.

**Magiczny
Kraków**